

ἐμπορικῶν ἀπέβαλον τοὺς ἐπενδύτας τῶν καὶ περιφέρουσι ἐλευθέρως τοὺς εἰρομασθοὺς κορσέδες τῶν. Ἡ Ἑταιρία τῶν Ἱπποσιδηροδρόμων ἐξεύξεν εἰς τοὺς ἡμιόνους τῆς τὰς καλοκαιρινὰς ἀμάξας· εἰς τὸ Καφενεῖον τῶν Ὀλυμπίων ὤφθησαν οἱ πρῶτοι ποδόγυροι· οἱ Πατήσιοι ἔγιναν πατεῖς με πατώσε· ὁ κ. Καλλιγᾶς ἀπέβαλε τὸ παρδεσσὺ του διὰ νὰ μονομαχήσῃ καλλίτερα μὲ τὸν κ. Δηλιγιάννην· καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κακουργιοδικείου οἱ λευκανθέντες ἀπὸ τὸ γῆρας καὶ μέδεις πετοῦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ κ. Προέδρου καὶ τοῦ Εἰσαγγελέως ὡς τὰ πρῶτα ἄνθη τῶν ἀμυγδαλῶν. Μίαν νέαν μεταφορὰν καὶ τελειοῖμεν. Ὅταν αἱ ἐσπέραι μας μεταβάλλωνται εἰς τριανταφυλλιαῖς ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν δύσεων, ὥρας τινὰς ὅταν τὸ ἐρυθρὸν τοῦ ῥόδου μεταβάλλεται εἰς πῦρ καὶ ἀπλοῦνται εἰς τὰ κράσπεδα τοῦ ὀρίζοντος· τοιαῦται πυρὸς ταινίαι, ἐφαντάσθημεν τὰ πυρονέφρη αὐτὰ ὡς ἀστραπὰς ἀποτυπωθεῖσας· οἶνει διὰ χρωμοφωτογραφίας εἰς τὰς οὐρανίας ὁδοὺς. Καλὰ;

Ὡς νὰ ἦτο ὁ Δῆμος πτωχὸς φοιτητῆς, τοῦ ὁποῦ ἡ λάμπα τρεμοσβύνει ἢ τὸ σπαρματσέτο ἔφθασε εἰς τὰ κατώτερα του στρώματα, καθ' ἃ τὸ φυτὺ ἀποφανισθὲν τοῦ περὶ αὐτὸ λίπους κλαίει τὴν τύχην του, οἱ φανοὶ τοῦ ἀερίοφωτος κατήνησαν φανοὶ τοῦ Κοιμητηρίου ἢ κανδηλαὶ ποιητικαί. Οἱ ἄνθρωποι περπατοῦν εἰς τὸ σκότος. Πολλοὶ, συνειθισμένοι εἰς τὸ φῶς, δὲν καταλαμβάνουν τί τοὺς γίνεται. Παθαίνουν ὅ,τι οἱ ἐν θεάτρῳ, τοῦ ὁποῦ τὰ φῶτα αἰφνης σβύνουν. Αὐτοὶ συνήθως ἀρχίζουν καὶ χειροκροτοῦν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει· ἀλλ' οἱ πελάται τῆς Ἑταιρίας τοῦ ἀερίοφωτος, ἀρχίζουν καὶ ποδοκροτοῦν, ὅχι πρὸς ἔκφρασιν ἀποδοκιμασίας, ἀλλὰ διότι δὲν βλέπουν νὰ περπατήσουν. Τί συμβαίνει; Ποῖος ληστεύει τὸ φειδωλευμένον φῶς; Ὁ Δῆμος ἢ ἡ Ἑταιρία; Ἡμεῖς γνωρίζομεν τὸν κ. Δήμαρχον τιμιώτατον, ἀρα ληστεύει τὸ Συμβούλιον καὶ παρακαλοῦμεν τὸν κ. Εἰσαγγελέα νὰ τὸ παραπέμψῃ ἐπὶ νοσφίσει ἀλλοτρίου... φωτός.

Δυστυχῶς τὸ πανεπιστημιακὸν σκάνδαλον ἤρξατο ἐπιτείνόμενον. Τὸν κ. Ζωχιόν, προχθές, ὡς δαμιανιστὴν οἱ φοιτηταὶ ἅμα εἰσελθόντες ἐποδοκρότησαν· ζητήσαντα δὲ ἐξηγήσεις ἐκ νέου ἀπεδοκίμασαν· κατὰ φυσικὴν συνέπειαν τὸν κ. Αουκᾶν Παππαϊωάννου ἀνευφήμησαν, οὗτος δὲ παρεκάλεσε νὰ μὴ προβῶσιν εἰς τοιαύτας πανηγυρικὰς ἐκδηλώσεις, διότι δὲν συνηθίζει ν' ἀπαντᾷ εἰς βωμολοχίας, ὑπαιτιώμενος τὸν κ. Ζωχιόν. Ὑπάρχει λοιπὸν πόλεμος καθηγητῶν, πόλεμος φοιτητῶν, πόλεμος σχολῆς καὶ ὑπουργείου. Αὐτὰ θὰ συμβαίνωσιν πάντοτε ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον δύο ἀρχαί. Καὶ τοῦτο πρέπει νὰ διορθωθῇ διὰ νομοθετικῆς ὁδοῦ. Ἡ τὸ πανεπιστήμιον ν' ἀρχῇ ἢ ἡ κυβέρνησις ν' ἀρχῇ. Αὐτὸς ὁ δασμὸς εἶναι ἐλεύθερος· ἐνίοτε δὲ ἀποβαίνει καὶ κομικὸς.

ΚΑΥΜΕΔΕΣ

Καὶ πάλι καὶ μέδεις καὶ πάλι φασαρία,
ἐπιδρομαὶ καὶ μυθοὶ καὶ δέρατα καὶ πλοῦτη...
Ἄς πάρῃ ἕμως τέλος καὶ αὕτῃ ἡ ἱστορία,
καὶ ὁ κόσμος ἐβαρέθη ν' ἀκούῃ καὶ γὰρ τούτῃ.

Κι' αὐτοὶ στὴν ἱστορία πολλὴ τιμὴ ἀφίνουν,
καὶ οἱ καὶ μέδεις καὶ ὅλα χαλάλι ἄς τοὺς γίνουν.

Ὡ μὴ στὸ κούτελό τους ἀφήσετε κηλίδα,
ἄς μείνῃ ἡ τιμὴ των καὶ πάλι παστρικά...
ἀφοῦ τὴν ἰδική μας ἐκλέψαμε πατρίδα,
ἄς κλέβουμε καὶ λίγο τὴ φίλη μας Τουρκία.
Καὶ τί μᾶς μέλει τάχα τοὺς γείτονες ἂν κλέβουν,
ἀφήσατε τοὺς Τούρκους τοὺς κλέφτας νὰ γυρεύουν.

Ἰδοῦ! εἰς τὸ Αἰγαῖον βαπόρι ἀρμενίζει,
τὰ κύματα τὸ σπρώχνουν, ἄερες τὸ φυτοῦν,
κι' ἐκεῖνο θυμωμένο τὰ κύματα ξεσχιζέι,
κι' οἱ ναῦται καὶ μέδεις στὸ στόμα των μασσοῦν.
Στὴ Σμύρνη καὶ στὸ Βῶλο χαρτάκια ξεφορτώνει,
γυρίζει, πέρνει καὶ ἄλλα, καὶ ἄγκυρα σηκώνει.

Βοήθα τὸ βαπόρι, Χριστέ καὶ Παναγία,
μὴν πάθῃ στὰ ταξείδια κανένα ξαφνικό·
βοήθα νὰ πλουτίσῃ καὶ ἡ μυθολογία
καὶ μ' ἄλλους Ἀργοναύτας καὶ μ' ἄλλη Ἰωλκός.
Βοήθα τῆς Ἑλλάδος τ' ἀντάμικα παιδιὰ,
μήπως οἱ παληο-Τούρκοι τὰ πάρουν μυρωδιά.

Ὡ! τώρα πᾶ τρώντι δὲν εἶναι παραμύθια
οἱ μῦθοι οἱ ἀρχαῖοι, τὸ δέρας τῆς Κολχίδος...
ὁ κάθε μῦθος εἶναι μιὰ ζωντανὴ ἀλήθεια,
πρὸς δόξαν αἰωνίαν τῆς φίλης μας πατρίδος.
Ἰδοῦ οἱ Ἀργοναῦται ἐνώπιον τοῦ κόσμου!
σὰν ὄνειρο ἀρχαῖο διαβαίνουν ἀπ' ἐμπρός μου.

Ἐλᾶτε, Ἀργοναῦται χρυσοῖ, νὰ σᾶς φιλήσω,
τὴν τέχνη σας ἄς μάθω καὶ τὰ μυστήριά σας,
στῆς τόσαις μηχαναῖς σας καὶ ἐγὼ ἄς βοηθήσω,
καὶ ἀτρόμητος ἄς πλεύσω μαζί σας τὰς θαλάσσας.
Ὡ! θέλω στὴ ζωὴ μου μεγάλας ποικιλίας,
μυστήρια, σκοτάδι, δαιμόνων συναυλίας.

Μέσα σ' αὐτὸ τὸν κόσμο δὲν θέλω πᾶ νὰ μείνω,
τὴν ἰδική σας δόξα ζηλεύω καὶ φθονῶ,
ἐβαρέθηκα τὸν κόσμο, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ γίνω,
ἢ πειρατῆς στὸ κύμα, ἢ κλέφτης στὸ βουνό.
Κι' ἂν σχίζετε τοὺς Πόντους καὶ ἂν τρέχετε πεζοί,
ὦ νέοι Ἀργοναῦται, γὰρ πάρτε με μαζί.

Σουρῆς.

ΔΙΚΗ ΒΕΛΕΝΤΖΑ

(Ἰδε συνέχ. προηγουμ. ἀριθμ.)

Ὁ Πάτροκλος Παλαμηδᾶς εἶναι ὁ πρῶτος μάρτυς
τῆς κατηγορίας, καὶ ὁ πρῶτος τύραννος τῆς ὑπερασπίσεως. Τί
θὰ ἐδίδεν ἡ ὑπεράσπισις ἐὰν ἡδύνατο ν' ἀπχλαγγῇ τοῦ
μάρτυρος αὐτοῦ, καὶ τί θὰ ἔχανε ἡ κατηγορία ἐὰν ὁ Πά-

τροκλος ὑφίστατο τὴν τύχην τοῦ δημηκικοῦ συνπνύμου τοῦ ὑπὸ τοῦ Βελέντζα καὶ συντροφίας.

Ὅλη ἡ ὑπόθεσις τῶν καὶ μετὰ εἶναι ἓνα τμήμα τοῦ Λαβυρίνθου ὅστις συναποτελεῖται ἀπὸ τὸ γραμματόσημον καὶ ἀπὸ τὸ ἔλλειμμα τοῦ ταμείου ὀφθῶν. Τί πλοκή καὶ τί δράσις, πόσαι περιπέτειαι καὶ πόσαι σκηναί, ποία ἀλλοιούχια καὶ ποία ἐνόησις ἐπικρατεῖ εἰς τὸ καταχθόνιον αὐτὸ δράμα.

Μία καὶ μόνη χεὶρ ἐξύφανεν αὐτὸ, ἓνας καὶ μόνος νοῦς τὸ συνέλαβε, ἀλλ' ἡ χεὶρ, ἀλλ' ὁ νοῦς αὐτὸς εἶναι διαβολικὸς καὶ θεδαίως τὸ πονηρὸν αὐτὸ πνεῦμα θὰ ζυγίξῃ πλειότερον τῶν ἀθῶων ἐγκερφάλων τοῦ κ. Φιλήμονος καὶ τοῦ κ. Δήμιτσα.

*

Ὅσοι ἐξ ὑμῶν παρηκολούθησατε τὰς τρεῖς μακροτάτας πράξεις τοῦ ὀφθαλμοῦ δράματος, θὰ κατελήφθητε βεβαίως ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ συναισθήματος πρὸς τὸν Βελέντζαν, ὑπὸ τοῦ ὁποίου καὶ ἡμεῖς κατέχομεθα καὶ νῦν ἔτι. Ἡ πατρις : ἰδοὺ ὁ ἄξων περὶ τὸν ὁποῖον ἐστρέφετο ὁ Ὀρασοῦλος, καθὼς περὶ τὴν λάμπουσαν θρυαλλίδα λαμπάδος νυκτερινήμυια, ἣτις ἐπὶ τέλους ἐμπίπτει ἐν αὐτῇ καὶ πυρπολεῖται· ἡ παρομοίωσις δὲν εἶναι ἀνακριβής, ὅταν ἀναμνησθῇτε ὅτι τὸ ὑποπλέγον τὴν ψυχὴν τοῦ Βελέντζα πατριωτικὸν αἶσθημα ἐπὶ τέλους τὸν ἔκαυσε ! Ἡ πατρις ἦτο ὁ πολικὸς τοῦ ἀστήρ πρὸς ὃν εἶχε πάντοτε ἐστραμμένα τὰ βλέμματά του. Τὴν ὀνειροπῶλει μεγάλῃν, τὴν ἐφαντάζετο διπλασίαν, τριπλασίαν ἢ ὅ,τι εἶναι, τὴν ἀνέπλαττεν εἰς τὸν ἐπιχειρηματικὸν τοῦ νοῦν *Ἑλλάδα μίαν ἡρωμένην* ἀπὸ τοῦς πόδας τοῦ Ταινάρου μέχρι τῶν κορυφῶν τοῦ Αἴμου, καθὼς ὁ Γαριβάλδης ἀνέπλαττεν ἐν τῇ φαντασίᾳ τοῦ *l'Italia unni-ta* καὶ ἀνήγαγεν εἰς δόγμα τὸ ὄνειρόν του αὐτὸ, τὸ ἐνεφύσησε εἰς τὰς ψυχὰς ὅλων τῶν συμπατριωτῶν του καὶ τὸ κατέστησεν ὄρκον καὶ θρησκείαν καὶ ἄσμα, καὶ ἐπὶ τέλους πράγμα !

Μέγας λοιπὸν καὶ ἱερὸς σκοπὸς συνετάρασσε τὴν ψυχὴν τοῦ Βελέντζα, ἀλλὰ τὴν συνετάραξε τόσο πολὺ, ὥστε νὰ τὴν σκοτίσῃ καὶ νὰ τὴν καταστήσῃ ἀσυνείδητον, αἰρῶν ἀπὸ τοῦ μέσου τὸ διάφραγμα ἐκεῖνο ὅπερ διακρίνει τὸ καθῆκον ἀπὸ τοῦ ἐγκλήματος. Ἐκτοτε ὁ Βελέντζας δὲν ἐπρόσεχεν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν μέσων καὶ τοσοῦτον ἀπετυφλώθη, ὥστε ὁ ἐγκληματικὸς αὐτοῦ χαρακτήρ ὑπερηκόντησε τὴν ἱερότητα τοῦ σκοποῦ του !

Ἀλλ' ἐπὶ τοὺς μάρτυρας ὁ Πάτροκλος Παλαμηδᾶς κατέθεσεν ὅτι φίλος διατελὼν τοῦ Βελέντζα ἔλαβε παρ' αὐτοῦ 250 καὶ μετὰ τοὺς ὁποίους ἐνεπιστεύθη ὁ τελευταῖος διὰ νὰ τοὺς ἐξαγγυώσῃ εἰς Βῶλον. — Ἐνταῦθα ὁ μάρτυς ἐπέδειξε τοὺς καὶ μετὰ αὐτοὺς εἰς τελωνειακὸν τινα ὑπάλ-ληλον καὶ ἔλαβε τὸ ἀντάλλαγμα. Ἀλλὰ μετὰ τινα χρόνον μαθὼν παρὰ τοῦ Ἑλλήνος Προξένου ὅτι κατεδιώκετο ἐπὶ κυκλοφορίᾳ κινδύλων τουρκικῶν χαρτονομισμάτων, ἐτηλεγράφησεν εἰς τὸν Βελέντζα τὸ γεγονός· καὶ ἀφῆκε τὸ τουρκικὸν ἔδαφος.

Ὁ Βελέντζας ἔσπευσε νὰ τὸν εἴρῃ εἰς Χαλκίδα, ἀλλὰ δὲν τὸ κατέρωθε, τοῦθ' ὅπερ τὸν ἠνάγκασε νὰ τοῦ γράψῃ ἐπιστολὴν ἐν ᾗ ἐξεφράζετο **ἀνησυχαστικῶς** ἐπὶ τοῖς ἀνακοινωθείσιν αὐτῷ. Ὁ Παλαμηδᾶς ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας, ὅπου καὶ προφορικῶς ἐδήλωσε τοὺς φόβους αὐτοῦ περὶ τῆς ὑποθέσεως τῶν καὶ μετὰ, ἀλλ' ὁ Βελέντζας καὶ πάλιν τὸν καθυστάσεν.

Ἡ ἐπανάστασις κατεσίγασε, τὰ ἀνταρτικὰ σώματα ἐ-

πανῆλθον εἰς τὰς ἐστίας των, πάντες δὲ οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος ἀνέλαβον τὰ εἰρηνικά αὐτῶν ἔργα. Τότε ἀνέκυψε καὶ πάλιν ψιθυρίζομενον τὸ ζήτημα τῶν καὶ μετὰ. Μίαν πρῶταν, — διηγεῖται ὁ Παλαμηδᾶς — τρεῖς ἄνθρωποι, ὁ Βελέντζας, ὁ γαμβρὸς τούτου Καραβαγγέλης καὶ ὁ Τακούσης, εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ μάρτυρος, ἐκλείσαν τὴν θύραν ἀσφαλῶς, καὶ ἐξαγαγόντες οἱ μὲν δύο πρῶτοι ρεβόλβερ, ὁ δὲ Τακούσης στιλέτον, προχωροῦσιν ἄγριοι καὶ ἀποφασιστικοὶ κατὰ τοῦ ἀτυχοῦς Παλαμηδᾶ καὶ

— *La vie ou . . . la lettre* (τὴν ζωὴν ἢ τὸ γράμμα), τοῦ λέγουσιν.

Ὁ ἀτυχὴς Πάτροκλος ἐν ἀπογνώσει σχεδὸν διατελὼν ἐκ τοῦ φόβου, ἦτο ἑτοιμὸς νὰ τοῖς προσφέρῃ καὶ τὰ δύο, ἀλλὰ συνελθὼν στιγμαίως, τοῖς προσέφερε *par compliment* τὴν ζωὴν, ὑπέκρυπεν ὅμως ἐπιτηδείως τὸ γράμμα καὶ ἔσωσεν οὕτω ἀμφοτέρω.

Οἱ ἀπαιτῆται ἐν τούτοις δὲν ἠρκέσθησαν εἰς τὴν διαβεβαίωσίν του καὶ ἐξαγαγόντες μικρὸν εὐαγγέλιον τὸν προσεκάλεσαν νὰ ὀρκισθῇ· αὐτὸς ὀρκίσθη καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ Βελέντζας δύναται νὰ ἐγκαλέσῃ τὸν Παλαμηδᾶν ὡς ἐπίορκον.

Αὕτη περίπου εἶναι ἡ κατάθεσις τοῦ Παλαμηδᾶ, ὅστις, πρέπει νὰ τὸ εἴπωμεν, πολὺ ἐκοπίασε νὰ τὴν φέρῃ εἰς πέρας διὰ μέσου τῶν παραπειστικῶν ἐρωτήσεων καὶ τῶν παρεμβλημάτων καὶ τῶν θυμῶν καὶ τῶν *τρικλοποδιῶν* οὕτως εἶπεν τῆς ὑπερασπίσεως· δὲν πρέπει δὲ νὰ ἀποσιωπῇ-σωμεν ἐδῶ ἐν ἐπεισόδιον μεταξὺ τοῦ μάρτυρος καὶ τοῦ κατηγορουμένου ἀρκετὰ χαρακτηριστικὸν τῆς θηριωδίας τοῦ ἐνός καὶ τῆς δειλίας τοῦ ἐτέρου.

Ὅταν ὁ Παλαμηδᾶς ἔφθασεν εἰς τὸ σημεῖον τῆς διὰ τῶν ὀπλῶν ἐκφοβίσεως αὐτοῦ, ὁ Βελέντζας ἐγείρεται τοῦ ἐδωλίου του, ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμούς του, διασπᾷ τὰ χεῖλη του, ὥστε νὰ φανῶσιν οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ὡς ἀνθήρος καὶ

— Βρὲ, λέγει, ἐγὼ θὰ ἐκαταδεχόμην νὰ σὲ φοβερίσω μὲ δπλα ἐσένα . . . τὸν **σκώληκα** ;

Ὁ Πάτροκλος σχεδὸν δὲν ἦτο κύριος ἑαυτοῦ, τοῦ ἔφυγεν ὡς λέγουσι τὸ αἷμα καὶ παρῆλθεν ἱκανὸς χρόνος ἕως ὅτου τὸ ἐπανεῦρε ! . . .

Μετὰ τινα ἄλλα ἐπεισόδια ἐκλείσεν ἡ μαρτυρία τοῦ Πάτροκλου ἱκανῇ νὰ καταπνίξῃ τὸν Βελέντζαν καὶ ἂν ἐκαλεῖτο ἀκόμη καὶ Ἀχιλλεύς.

Περὶ τὴν κυριωτάτην τοῦ Παλαμηδᾶ μαρτυρίαν ἐστράφησαν πάντες οἱ μάρτυρες τῆς κατηγορίας μὲ μικράς τινας παρεκβάσεις ἐνισχυούσας τὴν ἐνοχὴν τοῦ κατηγορουμένου, μάτην δὲ οἱ μάρτυρες τῆς ὑπερασπίσεως ἐζήτησαν νὰ ἀποπλανήσωσιν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς τροχιάς, ἀναμινγνύοντες πάντοτε τὸ πατριωτικὸν θέμα.

*

Ὁ κ. **Καπαηλιόπουλος**, Νομάρχης κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀφηγεῖται τὰ περὶ καὶ μετὰ, ἅτινα λέγει γνωρίζει καὶ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐκ τῆς κοινῆς φήμης καὶ ἐκ τῆς διηγήσεως τούτων ὑπὸ τοῦ Παλαμηδᾶ, τὸν ὁποῖον γνωρίζει ὡς ἄνθρωπον τίμιον, εὐφυῆ καὶ δραστήριον, καὶ μόνον ἀνίκανον νὰ ψευσθῇ. Λέγει προσέτι μερικὰ περὶ Τακούση τὴν ὁποῖον ἐγνώρισε πικρῶς, τὸν ἐσύστησε μάλιστα εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ κανὲν μικρὸν βοήθημα, καὶ μετὰ παρέλευσιν **ὀλέγων μηνῶν** τὸν συνήντησεν **ὁμογενῇ** ! Καὶ ἐδῶ πάλιν ἀνεκλύεται εἰς τὴν δεξιὰν τοῦ κακουργιοδικείου ἡ πτωχὴ *Ἰωλκός* ὥστε ἐμεσολάβησε μέγα χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς καθάρσεώς τῆς ἐκ τῶν

σκωριών τοῦ ἐλλείμματος εἶναι καὶ πάλιν ἡ καρὶνὰ τῆς φορτωμένη ἀπὸ φέικα καὶ ἀπὸ καῦμέδες.

Ἦτο, λέγει ὁ μάρτυς, τὸ φόβητρον τῶν παραλίων τοῦ Βώλου, Πηλίου καὶ ἄλλων κομποπόλεων ἡ Ἰωλκός, τὴν δὲ ἐμφάνισιν τῆς ἐσυνδύαζον πάντοτε μὲ τὰς ληστρικὰς κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα πρόβες, τούτου ἕνεκα καὶ οἱ κάτοικοι ἅμα τῇ προσεγγίσει τῆς ἐκρύπτοντο! Πτωχὴ Ἰωλκός, διατί τοῦλάχιστον νὰ μὴν καλεῖται Καῦμωλκός!

*

Πάντες οἱ λοιποὶ μάρτυρες ἐξ ἀκοῆς κατέθεσαν τὰ αὐτὰ περίπου, Ὁ μάρτυς Μητσόπουλος ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ Βελέντζα ἀνέφερεν ἐτέραν πράξιν τοῦ Βελέντζα τιμωρουμένην ὑπὸ τοῦ νόμου, τὸν καλούμενον ἀντιβαδισμόν προκειμένου περὶ ἐνὸς οἰκοπέδου, ὅπερ ξένον ἢ ἀνυπαρκτον, ὑπεθήκευσεν ὁ κατηγορούμενος.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ἀφήσωμεν ἀμνημόνευτον τὸν Καρτούλιν, ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ ὁποίου, ὡς ἀπὸ ὀστράκου ἐξάγομεν δύο καλοὺς μαργαρίτας.

Ἴδου ὁ εἰς.

— Ἡ μηχανὴ ἐδούλευε (καὶ μετὰ τινὰ σιωπὴν) μὲ ἀτμό!...

Καὶ ὁ ἄλλος.

— Ἦτανε ἓνα εἶδος ἀναγκαστικῶν δανείου. Τί νὰ πῇ κανεὶς!

Οὐδὲ τὸν Σαλβατόρον πρέπει νὰ παρασιωπήσωμεν, τοῦ ὁποίου τὸ καλλιτεχνικὸν ὄνομα συνεδέετο μὲ μίαν του ἐρωμένην, ἐκτὸς πιθανῶς νὰ ἐκαλεῖτο Ῥόζα καὶ μὲ τὴν ζωγραφικὴν του ταύτην, ἥτις πιθανῶς ν'ἀπετέλει εἰδικὸν κλάδον τὴν καὺμεθογραφίαν.

Οἱ μάρτυρες τῆς ὑπερασπίσεως κυρίως δύο τινὰ ἦσαν προωρισμένοι νὰ καταθέσωσι α') ὅτι καῦμέδες κίβδηλοι ἐκυκλοφόρουν ἀπανταχοῦ τῆς Θεσσαλίας, ὁ ἑστὶ μεθερμηνευόμενον οἱ καῦμέδες πτερωτοὶ κατεκάλυψαν ὡς ἀγέλαι ἀκρίδων τὸ θεσσαλικὸν ἔδαφος καὶ β') νὰ πιστοποιήσωσιν ὅτι καθ' ὃν χρόνον ὁ Παλαμῆδᾶς διέσχυρίσθη ὅτι ἐξεβιάζετο ἐδῶ ὑπὸ τοῦ Βελέντζα διὰ τὸ πολυθρύλλητον γράμμα, οὗτος εὗρίσκετο εἰς Οἰθῶας. Τὰ γεγονότα ταῦτα ἀμρότερα οἱ μάρτυρες τῆς ὑπερασπίσεως μισοκατέθεσαν.

Ἄξιον παρατηρήσεως ἐνταῦθα εἶναι ὅτι ἡ ὑπεράσπισις πρῶτον ὑπὲρ αὐτῆς μάρτυρα προέταξε τὸν Πρίμα, κυβερνήτην τῆς «Ἰωλκοῦ», ὅστις ὁμολογητέον, καὶ τὴν μυθικὴν ναῦν καὶ τὴν ὅλην ὑπόθεσιν διέθεσεν ἐξ ἀρχῆς πρίμα καὶ μάλιστα κατὰπρίμα.

Ὁ κ. Μεταλᾶς εἰπὼν καὶ αὐτὸς ὀλίγα περὶ καῦμέδων προσέθηκεν ὅτι τὰ χαρτονομίσματα αὐτὰ ἀνεμίγνυν οἱ Ταῦρκοι ἐν ταῖς σιτοπομπαῖς μὲ κριθὴν, σῦκα, μέλι κτλ. καὶ ἐφαντάσθημεν τότε τοὺς ἰδικούς μας μαράθιδες φωνάζοντας εἰς τοὺς δρόμους: *φίρικια μῆλα, κάστανα κρητικά, πέντε κ' ἐξήντα* κτλ. κτλ.

Ὁ μάρτυς Πράξιος ὡμίλησε διὰ ἓνα πυρροφόρι καὶ σχεδὸν ἐκλινε τὸ ῥῆμα κατὰ τὸν χλιαρὸν αὐτοῦ σχηματισμὸν ἢ τὸν κλιεφτικὸν *λῆω, λῆεις, λῆει*.

Ὁ Παππαθεοδώρου ψάλτης εἶπεν ὅτι ὁ Βελέντζας εἶχε πάντοτε τὴν ὑψηλὴν ἰδέαν!

Ὁ Εἰσαγγελεὺς κ. Ράδος λαμβάνει τὸν λόγον, ὅστις εἶναι ὁ τρίτος, ἀλλὰ καὶ ὁ δριμύτερος Βελεντζιακός του.

— Ἐφθάσαμεν, λέγει, εἰς τὸ τρίτον, καὶ καὶ τελευταῖον

στάδιον, τῆς κατὰ τοῦ Βελέντζα κατηγορίας καὶ ἀναμνησκетаи ἐδῶ τοῦ γραμματοσήμου καὶ τοῦ ἐλλείματος. Ἀλλ' ὑπάρχουσι προσέτι καὶ ἄλλαι πράξεις, αἵτινες δὲν ἐφθασαν μέχρι τοῦ κακουργιοδικείου· εἶχε καταζαλισθῇ ἀπὸ τὸ ἐγκλημα τῶν Οἰθῶων καὶ προέβη εἰς μυρία ἄλλα διὰ νὰ τὰ καλύψῃ. Τὸ ἐγκλημα τῶν καῦμέδων δὲν δύναται νὰ ἀναμνησθῇ μὲ τὴν πατρίδα.

Μετὰ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ αὐτῆν ἐξετάζει τὴν φύσιν καὶ τὰ στοιχεῖα τοῦ ἐγκλήματος. Εἴτα ἐπικαλεῖται τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων ἐκ τῶν ὁποίων ἡ τοῦ Παλαμῆδᾶ ἀποτελεῖ τὸν ἀκρογωνιαίον λίθον τῆς κατηγορίας καὶ τῆς ἀποδείξεως. Ἐν τέλει μετὰ δίωρον περίπου ἀγόρευσιν, ἐπιχειρηματικὴν καὶ δικαιοτάτην, ἐξαιτεῖται τὴν καταδίκην τοῦ Βελέντζα, ὡς ἐν γνώσει κυκλοφορήσαντος κίβδηλα τουργικὰ χαρτονομίσματα καὶ εἰς σχέσεις διατελοῦντα μετὰ τῶν παραχαρακτῶν.

Ὁ κύριος **Τυπάλδος** συνήνωσε πλέον τὴν τύχην του μὲ τὸν κ. Βελέντζαν. Μετὰ τόσης περιπαθείας τὸν ὑπερησπίσθη καὶ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ ἐν τῇ τρίτῃ δίκῃ, καὶ εἰς τὸ γραμματόσημον καὶ εἰς τὸ ἐλλείμμα καὶ εἰς τὸν καῦμέν, ὥστε πολὺ φοβούμεθα μὴ εἰς στιγμὰς τινὰς ἐνθουσιασμοῦ ὑπὲρ τοῦ πελάτου δὲν τῷ διέφυγεν ἡ σκέψις ὅτι: ἂν δὲν ἦτο Τυπάλδος, ἤθελε νὰ εἶναι Βελέντζας!

Φίλος μας τις εἶπε περὶ τοῦ Βελέντζα ὅτι εἶναι ἡ ἐρωμένη τοῦ Τυπάλδου.

Ὅταν ὁ πρῶτος ἡρεθίσθη πολὺ κατὰ τοῦ μάρτυρος Παλαμῆδᾶ, ὁ δικηγόρος του, λαμβάνων θέσιν μητρὸς, τῷ λέγει:

— Μὴ ταράττεσαι, μὴ ταράττεσαι, γιατί φεύγω!

Ἡμεῖς δὲ ἀναλογιζόμενοι ὅτι καὶ τὴν φορὰν ταύτην ὁ εὐφυὴς καὶ πολυμαθὴς δικηγόρος δύναται νὰ σώσῃ τὸν προστατευόμενόν του ἀπὸ τῶν ὀνύχων τῆς δικαιοσύνης, ἐβλέπομεν ἀναιρούμενον ἐκεῖνο τὸ περὶ Σχολαστικοῦ ῥηθὲν ὅτι ἀγοράσας σάπωνα ἐζήτηε νὰ λευκάνῃ μαῦρον, ἀφοῦ ὁ κ. Τυπάλδος κατώρθωσε νὰ λευκάνῃ τὸν Βελέντζαν. Εἶναι ἀληθὲς ὅμως ὅτι πρὸς τοῦτο ἐξήντησεν ὅλον τὸ Σαπωνοποιεῖον τῆς Ἐλευσίνας.

Τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ κ. Τυπάλδου τὴν εἶχε διευκολύνει πολὺ ἡ προηγουμένη ἐνέργεια τῆς Δικαιοσύνης. Καὶ ὅ,τι καὶ ἂν ἔλεγε προσημαζόμενος ὅτι νομίζει βαρὺ τὸ ἔργον τοῦ ν' ἀποτινάξῃ τόσην ὀμίχλην σωρευθεῖσαν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ Βελέντζα κατόπιν τόσης ὕβρεως, τόσης χλεύης, τόσης συκοφαντίας ἐκτοξευθείσης κατ' αὐτοῦ, οὐχ ἤπτον μάλλον ὡς ῥητορικὸν σχῆμα ἐξελάβομεν τὸν λόγον τούτον, διότι τὸν ἀγῶνα τῆς ὑπερασπίσεως κατέστησεν ἐλαφρότατον ἡ ἐνέργεια τῆς Δικαιοσύνης, οἱ Ἀνακριταὶ καὶ τὰ Συμβούλια καὶ οἱ Εἰσαγγελεῖς, μηδὲνα δυνήεντες νὰ συλλάβωσιν εἰς τὰ δίκτυά των, οὐδὲ μίαν καραβίδα ἢ ἓνα κάθουρα, ἀλλὰ μόνον θόρυβον, πατιρντὶ, ἐξοδα, καυχησολογίας, κουτοπόνηρα μειδιῶματα, ὅτι καὶ ὁ δαῖμα εἶναι ἐνοχος, καὶ τὸν ἄλλον θὰ τὸν πιάσωμεν, καὶ τὴν μηχανὴν τὴν κῆραμεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ τάδε πολιτευομένου, καὶ ὅσα ἄλλα ἐχρεάζοντο διὰ νὰ προβιβασθοῦν ὁ Βῶρος καὶ ὁ Μητσόπουλος, ὁ μὲν ἀπὸ τὴν μίαν πολιτικὴν μερίδα, ὁ δ' ἄλλος ἀπὸ τὴν ἄλλην. Ἡ Δικαιοσύνη, διὰ νὰ φέρωμεν ἐν παράδειγμα, ἠθώωσε τὸν Κ. Κωστῆν ἐπὶ τῆς ἀθωότητος αὐτῆς ἐρειδόμενος ὁ κ. Τυπάλδος συνήγαγεν ἰσχυρὰ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τοῦ Βελέντζα.

*

Ἡ κατηγορία, ὡς σὰς εἶπομεν, ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ ὅτι ὁ Βελέντζας διέδωκεν ἐκ συστάσεως παραχαραγμένους καυμέδες.

Πόσοι ἦσαν οἱ διαδοθέντες καυμέδες; 1500. Ἐξ αὐτῶν τοὺς 1200 ἔδωκεν ὁ Βελέντζας εἰς τὸν Κωστῆν, μεταβαίνων εἰς Σμύρνην, ἵνα τοὺς ἐξαργυρώσῃ, ἀφοῦ συγχρόνως τῷ παρήγγειλε νὰ τοῦ εὕρῃ ἀγοραστὰς ζυλικῆς καὶ χρωμίου. Τοὺς καυμέδες αὐτοὺς τοὺς εἶχεν ὁ Βελέντζας ἐκ τῆς συλλήψεως μιᾶς Τουρκικῆς σιτοπομπείας κατὰ τὴν ἐπανάστασιν. Τοὺς εἶχε δὲ μοιρασθῇ μὲ τὸν ὀπλαρχηγὸν Πάλα.

Ἄλλ' ἡ κυβερνητικὴ ἀνάκρισις, ἡ μέχρι Σμύρνης ἐπεκταθεῖσα, ἀπέδειξεν ὅτι οἱ καυμέδες ἐκεῖνοι δὲν ἀνεκαλύφθησαν παρακεχαραγμένοι· τοὺναντίον ἐκυκλοφόρησαν ὡς γνήσιοι.

Διὰ τοῦτο λοιπὸν θὰ καταδικασθῇ ὁ Βελέντζας ἐπὶ διαδόσει γνησίων καυμέδων;

Ἡ βᾶσις τῆς ὑπερασπίσεως βᾶσις καθαρῶς χριστιανικῆ. Ὁ κ. Τυπάλδος, πλέον ἀτρόμητος παρ' ὅλους τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, καὶ πλέον θεόπνευστος παρὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, ἐγείρει πόλεμον φρικτὸν ἐναντίον τῶν μύθων, καυτηριάζων ὅλας τὰς περὶ καυμέδων διαδόσεις ὡς τρανὰ μυθολογήματα, καὶ ἀπὸ τεμαχίου εἰς τεμάχιον τῆς ἀγορεύσεώς του ἐπαναλαμβάνων:

—Πίπτει λοιπὸν καὶ αὐτὸ τὸ μυθολόγημα.

Ὁ φίλος κ. Ν. Πολίτης πρέπει νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τῆς νεαρᾶς ὑψηλείας του καὶ νὰ τὸν διαδεχθῇ ὁ κ. Τυπάλδος ὡς ἐξηγητὴς μύθων.

Ἄλλ' εἰς τὰ μυθολογήματα ἀντιτάσσει ἐπιχειρήματα, δυνάμει ὅχι δώδεκα, ἀλλ' ἐνὸς ἑκατονδώδεκα . . . ἐνόρκων.

Προκαλεῖ τὴν προσοχὴν τοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ τῆς μεγάλης διαφορᾶς τῆς ὑφισταμένης μεταξὺ χρεωγράφων καὶ χαρτονομίσματος. Ἀναπτύσσει δὲ τὰ ἐπιχειρήματά του μετὰ πειραμάτων, ὡς ὁ κ. Ἀργυρόπουλος τὸν ἠλεκτρισμὸν του καὶ ὁ κ. Κοκόλης τὴν Φυσικὴν του. Διότι φέρει δείγματα τουρκικοῦ χαρτονομίσματος καὶ δείγματα τουρκικῶν χρεωγράφων τὰ ὅποια προβάλλει εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν Ἑνόρκων. Ἀνευρίσκει δὲ ὅτι ὁ Νόμος προστατεύει μὲν τὰ ξένα χρεώγραφα, δὲν προστατεύει ὅμως καὶ τὸ ξένον χαρτονόμισμα. Διαδίδων ψευδῇ χρεώγραφα τιμωρεῖται· διαδίδων ψευδὲς χαρτονόμισμα δὲν τιμωρεῖται. Ἄρα ὁ Βελέντζας, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι διέδωκεν ἐν γνῶσει παρακεχαραγμένους καυμέδες, δὲν τιμωρεῖται.

Καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀπειλὴν ἧς ὁ Παλαμῆδης, σύμφωνα μὲ ὅσα κατέθεσεν, ἐγένετο ἀντικείμενον ἐκ μέρους τοῦ Βελέντζα καὶ Καραβαγγέλη, ὁ κ. συνήγορος ὑπεστήριξεν ὅτι τὴν 31ην Δεκεμβρίου καθ' ἣν ὁ μάρτυς διατείνεται ὅτι ἡπειλήθη διὰ βεβίλλερ καὶ Εὐαγγελίου, ὅτι ὁ μὲν Βελέντζας εὗρίσκετο ἐν Θῆβαις, ὁ δὲ Καραβαγγέλης εἰς Λαοδανέλια, καὶ μόνος ὁ Παλαμῆδης εἰς τὴν κάμαραν τοῦ ξενοδοχείου του. Ἄλλως τε δὲ καὶ ἡ ἐπιστολὴ, ἣν ἀντὶ ἐγκλήματος ἐμελλον ν' ἀποσπάσουν, οὐδεμίαν σημασίαν ἔχει.

Καὶ ἐπιλαμβάνομενος τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ἐρευνᾷ ποῦ εἶναι τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος; Ποῦ εἶναι οἱ καυμέδες; Ποῖαν ἔχετε ἀπόδειξιν ὅτι οἱ καυμέδες οὗς ἔδωκεν εἰς τὸν Παλαμῆδαν ὁ Βελέντζας ἦσαν πλαστοί; Ἀφοῦ ὁ Τε-

λώνης Βώλου καὶ οἱ Σύμβουλοι τοῦ Διοικητοῦ ἀμφέβαλλον ἂν ἦσαν ἢ ὅχι πλαστοί; Πῶς θέλετε λοιπὸν νὰ γνωρίζῃ ὁ Βελέντζας ὅτι ἦσαν τοιοῦτοι; Ἀφοῦ καὶ οἱ πλαστοὶ καὶ οἱ μὴ πλαστοὶ καυμέδες, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἐξήρχοντο ἐκ τοῦ αὐτοῦ πιεστηρίου τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως;

*

Ἀντικρούει δὲ βαρέως τὴν περὶ διαδόσεως κυκλοφορίαν. Διάδοσις σημαίνει τὴν ἐξόδευσιν τοῦ νομίσματος εἰς ἀνταλλαγὴν ἐμπορεύματος, διότι τότε πρόκειται ζημία τῆς ἀγορᾶς· ἀλλ' ἡ ἀποστολὴ τοῦ νομίσματος εἰς ἄλλον τόπον ὡς ἐμπορεύματος, αὕτη δὲν εἶναι διάδοσις.

Καὶ μὲ ἄλλα τινὰ τῆς αὐτῆς λογικῆς δυνάμει ἐπιχειρήματα, ὁ κ. Τυπάλδος ἐπανερχεται εἰς τὸν ἡρωισμόν τοῦ κατηγορουμένου καὶ καταλήγει, ἀφοῦ προηγουμένως παρενέειρ δὲν καταλάβωμε διὰ τί τὸ Ὡ ξεῖρε ἀγγελιορ Λακεδαιμονίους κτλ., δι' ὧραίς πρὸς τοὺς ἐνόρκους ἐπικλήσεως, καὶ σχεδὸν δακρυρρόων ὡς δικηγόρος.

—Δικαιοσύνην ζητῶ, δικαιοσύνην δότε μοι!

Ἦλθε τέλος πάντων καὶ ἡ σειρά τοῦ συμπαθητικωτάτου Προέδρου κ. **Βλάχου**. ὅστις πρόκειται νὰ συγκεφαλαιώσῃ ὅλην τὴν διαδικασίαν καὶ νὰ θέσῃ τὰ ζητήματα εἰς τοὺς ἐνόρκους. Ἄλλ' ἠξέυρετε τί σημαίνει ἀνακεφαλαίωσις καὶ μάλιστα ὑπὸ τοῦ μεθυραφικωτάτου κ. Βλάχου; σημαίνει περίπλους τῆς γῆς διὰ τῆς Ἰωλκοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Jules Vernes.

Ἄλλ' ὁ κ. Πρόεδρος δὲν δυστάζει νὰ ἀρχίσῃ, καὶ διστάζει μόνον νὰ τελειώσῃ διὰ τοῦτο ὅταν φθάνῃ περὶ τὸ τέλος τῆς προσφιλούς του ἀνακεφαλαίωσης παρατείνει αὐτὴν μὲ ὀλίγα, λέγομεν λοιπὸν, εἶπομεν δηλαδὴ, τὰ ὅποια μᾶς ἐνθυμίζουν τὰ χερουδικὰ τῶν ψαλτῶν μας, ἅτινα ἀφοῦ ῥινίσωσι μέχρι τῆς τελευταίας των συλλαβῆς τὰ συνεχίζουσιν ἔπειτα μὲ ὀλίγα ἐ-νι-να, να-νι-νέ, νι-νά, να-νά.

Ἄλλ' ὁ κ. Βλάχος εἶναι ἀναλυτικώτατος, σχεδὸν ἀνατέμνων ἕκαστον μάρτυρα, καὶ σχεδὸν δὲν ἐπαρκεῖ ἄνευ τοῦ κ. Δαμιανοῦ καὶ δύο τοῦλάχιστον ἀκόμη καθηγητῶν τῆς χημείας. Δὲν ἀφίνει τίποτε ἀμνημόνευτον καὶ δὲν λησμονεῖ οὔτε ἄσχετά τινα πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ἐπεισόδια. Εἶναι σαφές, καταληπτὸς καὶ μεταδοτικὸς πρὸς τοὺς ἀντικρῦ του ἐνόρκους, ὡς ὁ μεθοδικώτερος τῶν διδασκάλων Νηπιαγωγείου. Καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἀφήγησιν τὸ ἀκροατήριον εἶναι προσεκτικόν, ἐν ᾧ πολλοὶ τῶν ἐνόρκων ὑποκλίνουσιν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὰς κεφαλὰς ἐν εἰδεί ἐπινεύσεως ἥτοι μετιμφοεισμένης νύστας! Οἱ κατάδικοι οἰοῦνται ἀναπαύονται καὶ αὐτοὶ ἀκροώμενοι μόνον μετὰ προσοχῆς τὸν κ. Πρόεδρον ὡς κήρυκα συνθηκολογικῶν προτάσεων μετὰ τὴν διήμερον διηνεκῇ πάλιν.

Ἐν τέλει ὁ κ. Πρόεδρος θέτει τὰ ζητήματα, ἀναπτύσσει αὐτὰ εἰς τοὺς κ. ἐνόρκους, τοὺς τὰ ἐγχειρίζει ἐγγράφως καὶ τοὺς προκαλεῖ νὰ ἀποσυρθῶσιν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν διασκεύων, ὅπως ἀποφασίσωσι περὶ τῆς τύχης τοῦ κατηγορουμένου.

Ἐδῶ ἀρχίζει τὸ στάδιον τῆς ἐνεργείας τῶν ἐνόρκων καρποθέντων ἐπὶ δύο ὁλοκλήρους ἡμέρας εἰς τὸν γνωστὸν κλωβὸν τῶν ὡς ἀπηνθρακωμένα ἀγάλματα τῆς Πομπηίας. Ἐδῶ κινοῦνται, περιπατοῦν, καπνίζουν, ξύνονται, βήχουν, ἀπομάσσονται, πτύουν καὶ . . . δικάζουν.

Ἡ κεφαλὴ ἡ τοῦλάχιστον αἱ χεῖρες τοῦ Βελέντζα ἐξαρτῶνται ἀπὸ τῶν ἐνόρκων.

Ἄλλ' αἱ κεφαλαὶ τῶν ἐνόρκων ἠθώσαν τὰς χεῖρας τοῦ Βελέντζα.

Κὸν